

การประเมินความต้องการจำเป็นในการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
ครูเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
A Needs Assessment in Professional Teacher Preparation to Enhance
Competencies of Physical Education Teacher Students Rajabhat University

พงศธร ไพจิตร * สุธนะ ดิงสภทีย์ และ เอ็มอัชฌา วัฒนบุรานนท์

Pongsathorn Phaijitt * , Suthana Tingsabhat and Aimutcha Wattanaburanon

สาขาวิชาสุขภาพศึกษาและพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร 10330
Philosophy Program in Health and Physical Education, Faculty of Education, Chulalongkorn
University, Bangkok 10330

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: stevythorn@hotmail.com

Received: 21 May 2019, Revised: 21 June 2019, Accepted: 10 July 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สมรรถนะที่เป็นจริงและสมรรถนะที่ควรจะเป็นของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา

2) ความต้องการจำเป็นในการสร้างเสริมสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment Research) แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย 2) ศึกษาสมรรถนะที่เป็นจริงและสมรรถนะที่ควรจะเป็นในการสร้างเสริมสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา 3) ประเมินความต้องการจำเป็นในการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์นิเทศการศึกษา อาจารย์นิเทศกีฬาพลศึกษา ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษา รวมทั้งสิ้น จำนวน 125 คน โดยใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Selection) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หาค่าความต้องการจำเป็นโดยวิธี Priority Need Index แบบปรับปรุง (PNI Modified)

ผลการวิจัย พบว่า 1) สมรรถนะที่เป็นจริงในการสร้างเสริมสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา โดยรวมทุกด้าน

มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี (\bar{X} = 3.87, S.D. = 0.65) สมรรถนะที่ควรจะเป็นในการสร้างเสริมสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา โดยรวมทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก (\bar{X} = 4.68, S.D. = 0.45) 2) การประเมินความต้องการจำเป็นในการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา โดยภาพรวมทุกด้านมีความจำเป็นทุกรายการ โดยมีค่าความความต้องการจำเป็น (PNI Modified) อยู่ระหว่าง 0.11 – 0.31

คำสำคัญ : การประเมินความต้องการจำเป็น ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the real and desirable competencies of physical education teacher students 2) to study the needs to enhance the competencies of physical education teacher students. The research method was needed assessment research and divide to 3 steps including (1) determine the conceptual framework (2) study the real and desirable competencies for enhancing the competencies of physical education teacher students (3) assess the needs for preparing before practicing the teaching profession to enhance the competencies of physical education teacher students. The sample was 125 of supervisor instructors, supervisor physical education teachers, mentor teachers and practicing the teacher profession students by using purposive sampling. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and priority needs index (modified)

The research results showed that: 1) the real competencies of physical education teacher students in overall mean was rating at good (\bar{X} = 3.87, S.D. = 0.65) and desirable competencies of physical education teacher students in overall mean was rating at very good (\bar{X} = 4.68, S.D. = 0.45) 2) the needs assessment for preparing before practicing the teacher profession to enhance the competencies of physical education teacher students in overall of every topic were necessary with the needs between 0.11 – 0.31

Keywords : Needs Assessment, Professional Teacher Preparation, Competencies of Physical Education Teacher Students

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและความต้องการของประเทศ [1] สอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ที่เน้นการเรียนรู้อย่างเร่งด่วน เพื่อพัฒนาคุณภาพของคนยุคใหม่ให้สามารถ

เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความสามารถในการสื่อสาร คิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา ทำงานกลุ่มได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น โดยจัดหลักสูตรการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา [2]

ภายใต้ความมุ่งหวังที่จะให้การศึกษาเป็นกลไกการพัฒนาคุณภาพคนของประเทศเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถของประเทศ เสริมสร้างศักยภาพในการพึ่งพาตนเองและการแข่งขันรวมทั้งความก้าวหน้าและมั่นคงทางเศรษฐกิจในประชาคมโลกบนฐานแห่งความเป็นไทย ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะทำให้การศึกษาเป็นกลไกนำไปสู่คุณภาพคนของประเทศได้ ดังนั้นปัญหาเกี่ยวกับครูและวิชาชีพครูจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งดำเนินการปรับปรุง แก้ไขพัฒนาโดยเร่งด่วน เพื่อให้การศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพครูได้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้ การสร้างสรรค์คุณลักษณะครูรุ่นใหม่ที่เป็นมืออาชีพและสร้างสรรค์หลักสูตรครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ที่มีเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้และการฝึกหัดที่เข้มข้นมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ และภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นครูมืออาชีพ

ปัจจุบันสถาบันที่ผลิตบุคลากรทางการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ในการผลิตครูนั้นต้องเป็นไปตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพครู [3] ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือเทียบเท่าหรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ดังต่อไปนี้ (ก) มาตรฐานความรู้ ประกอบด้วยความรู้ดังนี้ 1) ความเป็นครู 2) ปรัชญาการศึกษา 3) ภาษาและวัฒนธรรม 4) จิตวิทยาสำหรับครู 5) หลักสูตร 6) การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 8) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา 9) การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ 10) การประกันคุณภาพการศึกษา 11) คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ

การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ที่ผ่านมา การจัดการศึกษาของไทยประสบปัญหาหลายประการ ปัญหาสำคัญประการหนึ่ง คือ ปัญหาเกี่ยวกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีปัญหาตั้งแต่การผลิต การใช้ การพัฒนาและการรักษามาตรฐานของวิชาชีพครู ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการผลิต เช่น ปัญหาอันเนื่องมาจากตัวป้อนเข้าของกระบวนการผลิตครู กระบวนการเรียนการสอนนักศึกษาครู การกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตครู และการควบคุมให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะตามที่กำหนด เป็นต้น

สำหรับการพัฒนานักศึกษาคูพลศึกษานั้น นักศึกษาจะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานศึกษา เป็นเวลา 1 ปีการศึกษา

จากการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรีของ สโรชาคล้ายพันธุ์ [4] ในด้านการปฏิบัติการสอน พบว่า นักศึกษายังทักษะการบูรณาการการสอนให้เข้ากับกิจกรรมต่างๆ ได้ทุกกิจกรรม ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมาเป็นวิธีการเรียนที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาวิชา มากกว่าการเรียนรู้จากสภาพที่เป็นจริงและไม่เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดวิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น

การแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอีกทั้งยังขาดการเชื่อมโยงให้เหมาะสมกับบริบทและสภาพแวดล้อมในสังคม จะเห็นได้ว่า แม้ในปัจจุบันก็ยังคงมีสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกันจากในอดีต ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา สภาพและปัญหาของนักศึกษาระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ผ่านมา ประเด็นปัญหาของนักศึกษาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่พบมากมีด้วยกัน 6 ประเด็น ที่เป็นที่น่าสนใจ คือ 1) ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการจัดการชั้นเรียน 4) ด้านการเลือกใช้หรือสร้างสื่อการเรียน 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และ 6) ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน [5]

การดำเนินการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นและเร่งด่วน ซึ่งแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีหลากหลายวิธีการตั้งแต่การย้อนกลับไปประเมินหลักสูตรในองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านจุดประสงค์ ด้านเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และด้านการประเมินผล [6] อาจใช้ระยะเวลาในการดำเนินการเพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาอย่างทันทั่วถึง และสามารถพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้วิจัยในฐานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนานักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เห็นว่าการประเมินความต้องการจำเป็นซึ่งเป็นการสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากมีความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน (what is) กับสภาพที่ควรจะเป็น (what should be) จึงเป็นพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การวางแผนและการกำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้นและสนองความต้องการ ได้ตรงจุด [7] ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นในการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์สาขาวิชาพลศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะที่เป็นจริงและสมรรถนะที่ควรจะเป็นของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์สาขาวิชาพลศึกษา
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการสร้างเสริมสมรรถนะของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์สาขาวิชาพลศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์นิเทศก์การศึกษา อาจารย์นิเทศก์วิชาพลศึกษา ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์สาขาวิชาพลศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เปิดสอนหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี สาขาวิชาพลศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์สาขาวิชาพลศึกษา โดยใช้การสุ่มแบบเจาะจง จาก 5 สถาบันคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี สถาบันละ 25 คน จากทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ อาจารย์นิเทศก์การศึกษา จำนวน 5 คน อาจารย์นิเทศก์วิชาพลศึกษา จำนวน 5 คน อาจารย์พี่เลี้ยง จำนวน 10 คน และนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์สาขาวิชาพลศึกษา จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 125 คน

วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย 2) ศึกษาสมรรถนะที่เป็นจริงและสมรรถนะที่ควรจะเป็นในการสร้างเสริมสมรรถนะของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์สาขาวิชาพลศึกษา 3) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อสร้างเสริมสมรรถนะของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์สาขาวิชาพลศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการสร้างเสริมสมรรถนะของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์สาขาวิชาพลศึกษา ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ในช่วง 0.60 – 1.00 ตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ค่าความเที่ยง คือ 0.90

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่ออธิบายลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความต้องการจำเป็นของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษาโดยการวิเคราะห์ความต่างระหว่างสมรรถนะที่เป็นจริงกับสมรรถนะที่ควรจะเป็นจากนั้นดำเนินการเรียงลำดับของผลต่างของคะแนนเฉลี่ย โดยใช้วิธี Modified Priority Index (PNI modified) เป็นวิธีที่หาผลต่างของสมรรถนะที่ควรจะเป็น (Importance: I) กับสมรรถนะที่เป็นจริง (Degree of Success: D) และหารด้วยค่าสภาพที่เป็นจริง ซึ่งมีสูตรการคำนวณคือ $PNI\ modified = (I - D) / D$ และจัดลำดับความต้องการจำเป็นตามค่า PNI modified เกณฑ์การประเมินค่า PNI modified ที่มีค่าตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไปถือเป็นความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ส่วนการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นใช้การเรียงค่าดัชนีจากมากไปหาน้อย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. จากข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมีเพศชายจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 64.80 และเพศหญิง จำนวน 44 คนคิดเป็น ร้อยละ 35.20 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการตอบแบบสอบถามคือ อาจารย์นิเทศก์การศึกษา อาจารย์นิเทศก์วิชาพลศึกษา ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษา ซึ่งแต่ละคนมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพลศึกษา โดยมีอาจารย์นิเทศก์การศึกษาจำนวน 25 คน คิดเป็น ร้อยละ 20.00 อาจารย์นิเทศก์วิชาพลศึกษาจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ครูพี่เลี้ยงจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 สำหรับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องในการฝึกประสบการณ์

วิชาชีพครูพลศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 49 คนคิดเป็นร้อยละ 39.20 รองลงมา มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 38.40 และมีประสบการณ์ระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็น ร้อยละ 22.40 ตามลำดับ

2. ความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา พบว่า

2.1 สมรรถนะที่เป็นจริงในการเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษาโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับดี (\bar{X} = 3.87, S.D. = 0.65) พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี (\bar{X} = 4.35, S.D. = 0.58) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูพลศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี (\bar{X} = 4.16, S.D. = 0.60) ด้านหลักการและปรัชญาพลศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี (\bar{X} = 3.92, S.D. = 0.53) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทางพลศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.48, S.D. = 0.78) ตามลำดับ

2.2 สมรรถนะที่ควรจะเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก (\bar{X} = 4.68, S.D. = 0.45) พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก (\bar{X} = 4.81, S.D. = 0.37) รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก (\bar{X} = 4.80, S.D. = 0.40) ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูพลศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก (\bar{X} = 4.79, S.D. = 0.39) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านทักษะชีวิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี (\bar{X} = 4.48, S.D. = 0.59) ตามลำดับ

2.3 การประเมินความต้องการจำเป็นในการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา โดยภาพรวมทุกด้านมีความจำเป็นทุกรายการ โดยมีค่าความต้องการจำเป็น

(PNI modified) อยู่ระหว่าง 0.11 – 0.31 โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 4 รายการแรก ได้แก่ ด้านที่มีค่า PNI modified สูงที่สุดและมีความสำคัญที่ต้องได้รับการเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา ลำดับที่ 1 คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทางพลศึกษา ค่า PNI modified = 0.31 รองลงมา ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา ค่า PNI modified = 0.29 ด้านการจัดการเรียนรู้พลศึกษาและการจัดการชั้นเรียน ค่า PNI modified = 0.26 และด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางพลศึกษา ค่า PNI modified = 0.23 ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่า PNI modified ต่ำที่สุดคือ ด้านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ค่า PNI modified = 0.11 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการจำเป็นในการสร้างเสริมสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา

รายการ	สมรรถนะที่เป็นจริง		ระดับ	สมรรถนะที่ควรจะเป็น		ระดับ	ความต้องการจำเป็น (PNI)	ลำดับความสำคัญ
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.			
1. ด้านหลักการและปรัชญาพลศึกษา	3.92	0.53	ดี	4.73	0.36	ดีมาก	0.21	5
2. ด้านการจัดการเรียนรู้พลศึกษาและการจัดการชั้นเรียน	3.67	0.61	ดี	4.62	0.37	ดีมาก	0.26	3
3. ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครูพลศึกษา	4.16	0.60	ดี	4.79	0.39	ดีมาก	0.15	7
4. ด้านทักษะชีวิต	3.88	0.68	ดี	4.48	0.59	ดี	0.15	6
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทางพลศึกษา	3.48	0.78	ปานกลาง	4.56	0.60	ดีมาก	0.31	1
6. ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางพลศึกษา	3.80	0.71	ดี	4.69	0.50	ดีมาก	0.23	4
7. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทางพลศึกษา	3.73	0.70	ดี	4.80	0.40	ดีมาก	0.29	2
8. ด้านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	4.35	0.58	ดี	4.81	0.37	ดีมาก	0.11	8
รวม	3.87	0.65	ดี	4.68	0.45	ดีมาก	0.21	

อภิปรายผลการวิจัย

1. ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการตอบแบบสอบถามคือ อาจารย์นิเทศก์การศึกษา อาจารย์นิเทศก์วิชาพลศึกษา ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษา ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพลศึกษา พบว่ามีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.20 มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ร้อยละ 38.40 และมีประสบการณ์ระหว่าง 5-10 ปี คิดเป็น ร้อยละ 22.40 ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวรวมถึงระดับของประสบการณ์ในวิชาชีพครูพลศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามแสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษามีคุณสมบัติตรงตามที่ผู้วิจัยต้องการ สอดคล้องกับสุมิต ว่องวานิช [7] กล่าวไว้ว่า การกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มเป้าหมายซึ่งต้องมีเกณฑ์การคัดเข้า (inclusion criteria) และเกณฑ์สำหรับคัดออก (exclusion criteria) ซึ่งจะช่วยให้ตัวอย่างวิจัยมีคุณสมบัติตามที่ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นต้องการแต่ต้องไม่ลืมว่าบางครั้งมีคุณสมบัติบางประการซึ่งผู้ประเมินไม่สนใจ แต่มีอิทธิพลต่อคำตอบที่ได้ ดังนั้น ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นต้องพิจารณาคุณสมบัติหรือตัวแปรบางประการที่แม้จะไม่ได้สนใจศึกษาแต่มีอิทธิพลต่อคำตอบ จึงอาจกำหนดเกณฑ์คัดออก

2. ความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา พบว่า สมรรถนะที่เป็นจริงในการเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษาโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูพลศึกษา ด้านหลักการและปรัชญาพลศึกษา และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทางพลศึกษา ตามลำดับ ส่วนสมรรถนะที่ควรจะเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ด้านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผลทางพลศึกษาและด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูพลศึกษา จากผลการวิจัยจะเห็นว่า สมรรถนะที่เป็นจริงกับสมรรถนะที่คาดหวังมีความแตกต่างกัน แสดงว่าความต้องการจำเป็นในการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา

3. การประเมินความต้องการจำเป็นในการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา โดยภาพรวมทุกด้านมีความจำเป็นทุกรายการ โดยมีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified) อยู่ระหว่าง 0.11 – 0.31 โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 4 รายการแรก ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทางพลศึกษา ค่า PNI modified = 0.31 รองลงมา ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา ค่า PNI modified = 0.29 ด้านการจัดการเรียนรู้พลศึกษาและการจัดการชั้นเรียน ค่า PNI modified = 0.26 และด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางพลศึกษา ค่า PNI modified = 0.23 ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่า PNI modified ต่ำที่สุดคือ ด้านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ค่า PNI modified = 0.11 จะเห็นได้ว่ามีด้านที่ต้องได้รับการพัฒนาเร่งด่วนคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทางพลศึกษา เพราะเกณฑ์การประเมินค่า PNI modified ที่มีค่าตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไปถือเป็นความต้องการจำเป็นเร่งด่วน [7] สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 [8] มาตรา 30 ระบุว่า “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา” ครูจึงต้องทำงานวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยปฏิบัติการพลศึกษาในชั้นเรียน (classroom action research in physical education – CAR-PE) เพื่อรู้จักนักเรียนและส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรแต่ละระดับชั้น การทำงานวิจัยปฏิบัติการพลศึกษาในชั้นเรียนจึงมีประโยชน์ต่อการเรียนของนักเรียนรวมทั้งการสอนและความก้าวหน้าของการทำงานของครูอีกด้วย [9]

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา เมื่อวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น พบว่า นักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษาควรได้รับการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทางพลศึกษา ควรจัดโดยเร่งด่วน รองลงมาคือ ด้านการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ พลศึกษา และการจัดการชั้นเรียน และด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางพลศึกษา สถาบันผลิตครูหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตและพัฒนานักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษาควรได้รับการพัฒนาดังกล่าว ก่อนด้านอื่นๆ โดยแนวทางการพัฒนาควรจัดหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ นักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา โดยเน้นให้ความรู้และให้นักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษาได้ฝึกปฏิบัติจริง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำผลจากการวิจัยครั้งนี้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของนักศึกษาครูสาขาวิชาพลศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด; 2560.
- [2] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. ข้อเสนอปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561). กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด; 2552.
- [3] คุณสุภา. ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง สารความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและศึกษานิเทศก์ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556. ราชกิจจานุเบกษา 130 ตอนพิเศษ 156 ง. (2556, 12 พฤศจิกายน): 43-54.; 2556.
- [4] สโรชา คล้ายพันธุ์. ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา 2557; 8; 1; 63-76.
- [5] มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. คู่มือการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา. ลพบุรี: คณะคุรุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี; 2558.
- [6] วรศักดิ์ เพียรชอบ. รวบรวมบทความเกี่ยวกับปรัชญา หลักการ วิธีสอน และการวัดเพื่อประเมินผลทางพลศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2561.
- [7] สุวิมล ว่องวานิช. การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2558.
- [8] พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127 ตอนที่ 45ก หน้า 1 – 3; 2553.
- [9] วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ฉบับปรับปรุง 2561. พิมพ์ครั้งที่ 3. ม.ป.ท. กรุงเทพฯ; 2561.